

competenties

| Klare kijk op competenties | erkenning verworven competenties |



© Rob Stevens

EVC in Vlaanderen *zoeken naar een werkbare aanpak*

De erkenning van verworven competenties (EVC) is een 'hot' thema (zie ook artikel blz. 20-21). Er worden studiedagen bij de vleet over georganiseerd. Hoe het op het terrein loopt is een vraag die we aan twee ervaringsdeskundigen voorlegden. Rika De Roover, adjunct-directeur personeezorg bij het Antwerpse Centrum voor Volwassenenonderwijs Sité en Linda Turelinckx, coördinator van Vokans, wisselden van mening over EVC binnen de buitenschoolse kinderopvang (BKO).

Vakbeweging: Op welke manier kwam EVC op de agenda te staan binnen de sector van de buitenschoolse kinderopvang?

Linda Turelinckx: "Bij de opstart van de BKO werd een project ontwikkeld om kort geschoolde, langdurig werkzoekende vrouwen in deze sector tewerk te stellen. Na het volgen van een VDAB-opleiding kregen deze vrouwen een attest en konden zij aan de slag als begeleidster BKO. Toen Kind en Gezin later de regelgeving rond de buitenschoolse kinderopvang uitwerkte, besteedde ze - heel terecht - zeer veel aandacht aan de kwaliteit. Maar om deze kwaliteit te bereiken eiste K&G dat alle werknemers binnen de BKO over een diploma zouden beschikken. Een ernstig probleem voor onze doelgroep want ondanks hun competenties en hun VDAB-attest voldeden zij niet aan de diplomaveristen."

Rika De Roover: "Die diplomaveristen waren ook niet heel duidelijk. Eerst wilde K&G dat de medewerkers over een TSO-diploma beschikten, later werd dit afgezwakt naar een BSO-

diploma om uiteindelijk uit te komen op minimum een getuigschrift van beroepsspecifieke vakken van de opleiding Kinderzorg of Jeugd- en gehandicaptenzorg."

Vakbeweging: Op zijn minst een verwarrende situatie. Is het realistisch om mensen die reeds jaren een bepaalde job uitoefenen te verplichten een diploma te behalen?

Linda Turelinckx: "De regelgeving kan een stimulans zijn voor mensen om een opleiding te volgen en een diploma te behalen. Dit maakt hen uiteindelijk sterker en biedt kansen om door te groeien. Iedereen een TSO-diploma opleggen is ons inziens te hoog gegrepen. Als mensen vandaag over voldoende competenties beschikken om hun job binnen de BKO uit te oefenen zie ik niet in waarom ze dan nog eens een diploma moeten voorleggen. Het aantonen van hun verworven kennis moet volstaan."

Rika De Roover: "Jammer genoeg bleek net die verhoogde doorgroeikans

soms een rem te zijn. Via onze studenten vernemen wij regelmatig dat de coördinatoren van de BKO met een grote angst zitten dat hun werknemers de sector zullen verlaten eenmaal ze over een diploma of certificaat beschikken. Om die reden worden de mensen soms niet naar de opleiding gestuurd. Of worden bijvoorbeeld clausules opgenomen in de arbeidsovereenkomsten die stipuleren dat de werknemers na het behalen van hun diploma nog minstens 4 jaar in dienst moeten blijven."

Vakbeweging: Als je werknemers eerlijke loon- en arbeidsvoorwaarden aanbiedt lopen die toch niet zomaar weg. Of speelt hier iets anders?

Rika De Roover: "Het grootste pijnpunt is dat die werknemers, diploma of geen diploma, nooit een loonsverhoging krijgen. Iets waar al jaren voor wordt gevochten door de vakbonden maar ook vanuit de school. Men eist in het kader van kwaliteit wel een diploma maar eenmaal het behaald is heeft de gemeente geen middelen om er een eerlijk loon aan te koppelen."

Linda Turelinckx: "Als je daar nog bijneemt dat de meestal vrouwelijke werknemers altijd 's morgens, 's avonds, op woensdagnamiddag en tijdens de vakanties moeten werken is het vrij logisch dat zij met hun diploma op zak een betere job gaan zoeken. De buiten-



schoolse kinderopvang is reeds lang de projectfase ontgroeid en de werknemers verwachten een degelijk statuut. Maar daar beweegt niets rond."

Vakbeweging: Even terug naar EVC. Werknemers die reeds jaren in de BKO werken hebben ongetwijfeld heel wat competenties verworven. Houdt het onderwijs daar rekening mee als die mensen zich aanbieden voor een diplomagerichte opleiding?

Rika De Roover: "Wij erkennen zeker dat de mensen die bij ons een opleiding starten hier binnenkomen met reeds verworven competenties. In ons leerplan staat ingeschreven dat wij voor het praktijkgedeelte van de opleiding steeds starten vanuit de individuele uitgangspositie van de cursist. Iemand met 15 jaar ervaring krijgt zeker niet dezelfde opdrachten als iemand die pas start. Vanuit het onderwijs hebben wij onze bedenkingen bij assessmentprocedures. Die lijken ons zeer duur en tijdrovend te zijn. Dit terwijl mensen die menen over bepaalde competenties te beschikken die in het onderwijs kunnen aantonen via een vrijstellingsproef."

Linda Turelinckx: "In het voorbeeld van de opleiding BKO zitten reeds kiemen van verder bouwen op verworven competenties. Iets wat zeker niet van alle opleidingen kan worden gezegd. Vrijstellingsproeven kunnen een eerste stap zijn maar of die de oplossing zijn voor het inschatten van competenties is zeer de vraag. Ik geloof dat een observatie op de werkvloer of een simulatieoefening veel meer waarde hebben dan eender welke vrijstellingsproef."

Vakbeweging: Ligt de oplossing niet in een combinatie van methodes om verworven competenties in kaart te brengen?

Linda Turelinckx: "Ik heb ernstige twijfels over het succesvol samengaan van een EVC-procedure en een traditionele opleiding. Ik vrees dat in het traditioneel onderwijs EVC een lege doos blijft."

Rika De Roover: "In lineaire opleidingssystemen zit men inderdaad vast

aan programma's die vastliggen voor een gans schooljaar maar in onze modulaire opleiding kan voor iedere module afzonderlijk rekening worden gehouden met de verworven competenties van de cursisten. Veel studenten brengen bij hun inschrijving documenten mee en stellen op die manier een portfolio samen van hun competenties. Als ze die competenties niet kunnen aantonen via een bewijsstuk, kunnen ze vrijwillig deelnemen aan vrijstellingsproeven."

Vakbeweging: Vrijstellingen zijn dus een vorm van effectieve erkenning van verworven competenties. Is daar een duidelijk beleid rond in Vlaanderen?

Rika De Roover: "Het decreet volwassenenonderwijs bepaalt enkel dat het vrijstellingenbeleid een verantwoordelijkheid is van de schooldirectie. Met onze school hebben we gekozen voor een gedifferentieerde aanpak. Maar

dat hoort niet tot onze strikte opdracht, met als gevolg dat we er geen extra uren of middelen voor krijgen. Dat maakt het er natuurlijk niet eenvoudiger op. Mijn overtuiging is alleszins dat een gedifferentieerde aanpak rendeert. Ik pleit dan ook voor een duidelijk kader."

| Jan Franco |

Voor meer informatie over de VZW Vokans, die de tewerkstellingskansen van werkzoekenden wil verhogen, surf naar www.vokans.be

Voor meer informatie over het opleidingsaanbod en de methodiek van het stedelijk centrum voor volwassenenonderwijs Sité (Sociaal intercultureel toekomstgericht emanciperen) surf naar www.scvo-site.be

© Rob Stevens



Linda Turelinckx (Vokans) en Rika De Roover (Antwerps Centrum voor Volwassenenonderwijs Sité):
"Een gedifferentieerde aanpak in het onderwijs waarbij rekening wordt gehouden met verworven competenties rendeert."